

”TURISTFISKE I SJØ – VURDERINGER AV MULIGE FORVALTNINGSTILTAK OVERFOR NÆRINGSVIRKSOMHET BASERT PÅ TURISTFISKE I SJØ” HØRINGSINNSPILL FRA NOFIMA TROMSØ

Obligatorisk registreringsordning for turistfiskebedrifter:

Et slikt register er i utgangspunktet positivt fordi det pr i dag ikke finnes noen god oversikt over aktørene i dette segmentet av norsk reiselivsnæring. Denne mangelfulle oversikten vanskeliggjør både forskernes kartleggingsarbeid og forvaltningens kontroll- og informasjonsarbeid. Det vil imidlertid ved innføringen av en slik ordning mest sannsynlig være en utfordring å få spesielt de små aktørene (fritidsboliger og fastboliger som leies ut med båt) til å innlemme seg i et slikt register. Et krav om at de turistene som kan vise ”sluttseddel” fra en registrert bedrift får ta med mer fisk ut av landet vil kanskje ha en positiv effekt her (”variabel utførselskvote”). Dersom man ikke lykkes i dette vil et slikt tiltak kunne virke konkurransevridende. Dvs. de større aktørene (som man har best oversikt over) vil kunne tvinges inn i et slikt register mens de små og kanskje mindre seriøse aktørene (også med hensyn på båtsikkerhet) vil kunne bli stående utenfor og drive priskrig med ”de profesjonelle”. Dette vil i så tilfelle kunne resultere i reduserte samfunnsøkonomiske effekter av denne delen av norsk kystturisme. FKD har (som også nevnes i utvalgets rapport) i sin ”Strategi for kystbasert reiseliv” understreket betydningen av en utvikling av kystturisme for å sikre fortsatt næringsaktivitet, sysselsetting og bosetting i norske kystkommuner. Herunder fisketurisme.

Arbeidsgruppen foreslår at det juridiske grunnlaget for å pålegge bedriftene å rapportere gjestestatistikk avklares. Mange av disse bedriftene (de med 20 eller mer senger) rapporterer allerede sine gjestedøgn. Utfordringen er imidlertid at det ikke finnes noen egen kategori for disse bedriftene og at man derfor, eksempelvis til forskningsformål, ikke kan identifisere hvilke reiselivsbedrifter som er fisketurismebedrifter.

Pålagt fangstrapporing fra turistfiskebedrifter:

Havforskningsinstituttet vil nok gi sine egne innspill på dette punktet men slik jeg forstår turistfiske-gruppen ved HI så, knytter det seg stor usikkerhet til kvaliteten på fangstdata som fremkommer som resultat av et obligatorisk fangstrapporingssystem. Ifølge HI vil man sikre en bedre data-kvalitet ved å (i dialog med bedriftene) foreta periodevise innhenting av fangstdata fra turistfiskebedrifter, men altså ikke som et pålegg.

Obligatorisk fartøyregister:

Vi er positive til en slik ordning fordi man da vil få en oversikt over fangstkapasiteten i dette fisket samt at det kan drives et mer målrettet informasjonsarbeid til de som benytter fartøy til næringsformål for å bedre sikkerheten til sjøs.

7-dagers regel:

Så til forslaget om at dagens regel om at utførselskvoten på 15 kilo fisk pr person gjøres om fra 24-timer til 7-dager. Nyere forskning (Keno Ferter ved Universitetet i Bergen) indikerer at fisketurister i dag kaster ut store mengder fisk. Det er snakk om at så mye som 60 % av torsken som turistene fanger i nord kastes ut igjen med den usikkerhet med hensyn på overlevelse som knytter seg til dette. Det kan altså se ut til at utførselskvoten ikke virker etter hensikten, dvs. redusert fiskedødelighet i fiske etter kystorsk (15 kilo utførselskvote ble jo

innført som en del av forvaltningsplan for kysttorsk nord). I snitt så oppholder en fisketurist seg en uke i Norge for å fiske, og for størsteparten av turistene så vil det ikke være aktuelt å passere grensen flere ganger per uke. Endring av regelen vil i realiteten kun ha betydning for turister fra Sverige som er den gruppen som praktisk sett kan passere grensen daglig med opptil 15 kg filet. Det er altså lite sannsynlig at en endring fra 24- timer til en 7-dagers regel vil bidra til å redusere fiske-uttak/fiskedødelighet.

Utførselsgrensen på 15 kilo, som er gjort gjeldende for hele landet, er en slags ”skyt spurv med kanoner” regulering. I stedet for å gjøre utførselsmengden variabel med tid (24-timer eller 7-dager), ville det vært mer hensiktsmessig å innføre uttaks/ utførselsgrenser som er variable med geografisk lokalitet ut fra ressursituasjonen langs ulike deler av kysten. Her må det også føyes til at utførselsgrensen jo er en begrensning på hvor mye fisk som tas ut av landet og ikke på hvor mye som tas ut av sjøen. I enkelte deler av kysten hvor ressursituasjonen er prekær vil det kanskje være mer hensiktsmessig å etablere sesongmessig og/eller områdemessig vern (marine verneområder). Bag-limits eller dagskvoter på antall fisk eller kilo fisk er en annen mye anvendt reguleringsform internasjonalt. Dette forutsetter imidlertid, som ved all annen form for regulering, at det settes av ressurser til kontroll. (Se nedenfor for mer om ressurser til kontroll).

Variabel utførselskvote.

En variabel utførselskvote vil som nevnt ovenfor kunne være positiv. Dette forutsatt at fisketurisme-aktørene velger å registrere seg. I tilfelle det innføres et totalt forbud mot utførsel av fisk som ikke er fanget fra en registrert turistfiskebedrift, (altså at de turistene som besøker uregistrerte anlegg ikke kunne ta med noe fisk ut av landet) så vil dette mest sannsynlig resultere i store utslipp av fisk, med de etiske og ressursmessige utfordringer som knytter seg til dette (dødelighet ved utkast).

Situasjonsrapporter:

Utvalget legger frem et forslag om at det skal utarbeides situasjonsrapporter om ressursgrunnlaget i forbindelse med nyetablering av turistfiskebedrifter. Slike kartlegginger er ressurskrevende og en slik ordning forutsetter at det finnes tilgjengelige ressurser hos fiskeriforvaltningen til å foreta slike utredninger. Det kan vel ikke være tenkt at reiselivsbedriftene selv skal kartlegge fiskeressursene i en fjord eller et fjordområde da disse ikke besitter den nødvendige kompetansen til en slik kartlegging.

Ressurser til overvåking og kontroll

I mandatet til arbeidsgruppen heter det: ”Arbeidsgruppa skal gjere ei vurdering av økonomiske og administrative konsekvensar av dei ordningane som vert tilrådd.” Ved innføring av alle nye former for regulering vil det være behov for å følge opp med ressurser for å sikre at disse blir etterfulgt. I rapporten heter det: ”For forvaltningen vil rapportene måtte følges opp med hensyn til kvalitetskontroll, bearbeiding og sammenstilling. Utarbeiding og vedlikehold av rapporteringssystemet vil også ha noen kostnader knyttet til seg.” Ut over dette sies det fra utvalget ikke noe om hvordan eksisterende regelverk (eks. vis minstemål) og eventuelt nytt regelverk eventuelt skal følges opp med nye ressurser eller institusjonelle ordninger for overvåking og kontroll.

Samfunnsøkonomiske konsekvenser

I rapporten fra arbeidsgruppen vises det til Havressursloven hvor det heter: ”Formålet med lova er å sikre ei bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønsam forvaltning av dei villlevande marine ressursane og det tilhøyrande genetiske materialet og å medverke til å sikre sysselsetjing og busetjing i kystsamfunna.” I rapporten fra arbeidsgruppens arbeid er det mye fokus på ressursmessig bærekraft mens det i liten (eller ingen) grad fokuseres på de mulige samfunnsøkonomiske konsekvenser samt konsekvenser for sysselsetting og kystbosetting av de foreslåtte reguleringsformene. Fisketurisme er en svært konkurranseutsatt næring da det finnes mange nasjoner som tilbyr gode fisketurismeprodukter til mye lavere pris. Den norske fisketurismenæringen opererer i et land hvor kostnadsnivået er høyt og det kan veldig godt være at det at turistene får ta med noe av fangsten ved hjemreise er et avgjørende konkurransefortrinn. For mange kystsamfunn er de økonomiske ringvirkningene og den aktivitet som skapes rundt fisketurisme viktig. Det er imidlertid opplagt at det for deler av Norge er store utfordringer mhp bestandsstørrelse og rekrutteringsevne i de kystnære fiskeressursene at det i disse områdene vil være behov for strenge reguleringer av fiskeuttak. I andre deler av landet (eksempelvis i nord) kan det imidlertid i større grad åpnes opp for høsting som del av et reiselivstilbud. (Se ovenfor om å innføre ulike reguleringsformer for ulike deler av kysten).

Nordmenns fritidsfiske:

Vi forstår at mandat og fokus for denne gruppen har vært å gjennomgå forvaltningsregimet for turistfiske. Men i og med at bærekraftig forvaltning av fiskeressursene er hovedbegrunnelsen for dette arbeidet, så mener vi at det er uheldig at ikke også nordmenns fritidsfiske er i fiskeriforvaltningens fokus. Det er svært liten kunnskap om nordmenns deltakelse i, utøvelse av og fangster i fritidsfiske i sjø.

I rapporten begrunnes dette at utvalget ikke fokuserer på nordmenns fritidsfiske som følger: ”Rapporten vil ikke gå nærmere inn på det typiske fritidsfisket, da dette ikke danner grunnlag for næringsvirksomhet i form av turistfiskebedrifter.”